

Arabikansojen ystävyysseura (AKYS) yhteistyössä Beit Atfal Assumoudin (BAS) kanssa
ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyötuella

Arabikansojen ystävyysseura (AKYS)
Finnish-Arab Friendship Society (FAFS)

**Mitä
palestiinalaisille
kummilapsille
kuuluu vuonna
2018?
Raportti 1 a**

Kirjoittaja *Suvi Virtanen*

Helsinki 14.2.2019

Yhteenvedo kummilapsiperheiden tilanteesta vuonna 2018

Kirjoittanut Suvi Virtanen, Helsingissä 14.2.2019

Taustaa

BAS:in sosiaalityötä kutsutaan nimellä *Family Happiness* – Perheen hyvinvointi. Sosiaalityöntekijät työskentelevät perheen talouden, terveyden, psykologisen hyvinvoinnin, koulutuksen ja sosiaalisen verkoston kohentamiseksi. Työssään he neuvovat, opastavat, kannustavat ja nostavat uusia näkökohtia perheen tietoisuuteen.

BAS:n kummitoiminnassa sosiaalityöntekijöiden tukemille UNRWA:n pakolaisleireissä asuville palestiinalaisperheille maksetaan rahallista avustusta. Kummiohjelmaan hyväksytään perheitä, joissa 1) molemmat vanhemmat ovat menehtyneet, 2) isä on työkyvytön, 3) suuren perheen isä on menehtynyt lasten ollessa suurilta osin alle 13-vuotiaita, 4) vanhemmat ovat kyvyttömiä huolehtimaan lapsistaan tai kaltoinkohtelevat lapsiaan.

BAS jakaa kummimaksun (30 €/kk) kolmeen osaan (1€ ~ 1800 Libanonin liiraa vuoden 2018 vaihtokurssilla):

Kuukausittainen rahallinen avustus perheille	LL 36,000	€20
BAS-keskuksen järjestämää toimintaa lapsille	LL 9,000	€5
Sosiaalityöntekijöiden palkka	LL 9,000	€5
Yhteensä	LL 54,000	€30

Vuonna 2018 BAS-järjestön lahjoittajien verkosto on auttanut yhteensä yli tuhatta lasta, joista 54 sai suoraa tukea AKYS:n kautta Suomesta. Suomesta kummeja oli yhteensä 82, ja heiltä saatu yhteenlaskettu rahallinen avustus oli 19 063€, eli noin 34 313 400 Libanonin liiraa. Tässä yhteenvedossa kerrotaan näiden 54:n kummilapsen tämänhetkisestä tilanteesta. Vuonna 2018 lapset olivat iältään 0 –20-vuotiaita, 24 tyttöä ja 23 poikaa yhteensä kymmenessä UNRWA:n leirissä.

Kummilapset leirin ja sukupuolen mukaan

Leiri	Lasten lukumäärä	Pojat	Tytöt
Ein-el Helweh	4	3	1
Baalbeck	1	1	0
Beddawi	3	2	1
Bourj-el Barajneh	7	2	5
Bourj-el Shemali	4	1	3
El-Buss	3	0	3
Mar Elias	2	1	1
Nahr-el Bared	9	5	4
Rashidieh	4	2	2
Shatila	17	9	8
YHTEENSÄ	54	26	28

Lasten terveys- ja koulutustilanne

Perheiden sosiaalityöntekijät kirjoittavat vuosittain tiivistelmän jokaisen lapsen tilanteesta liittyen tämän terveyteen, koulunkäyntiin, perhesuhteisiin ja asumisoloihin.

Kokonaisuudessaan 54 % lapsista oli suhteellisen terveitä. Lähes puolella lapsista oli joko fyysinen tai psyykinen, usein luonteeltaan krooninen sairaus, kuten thessalemia, astma, anemia, autismikirjon häiriö, tai muuta mielenterveyteen liittyvää oirehdintaa. Lapsista 11 kärsi aliravitsemuksesta tai kaltoinkohtelun seuraamuksista.

Noin 84 % lapsista osallistui jonkinlaiseen opetukseen tai koulutukseen (esim. lastentarha, UNRWA:n koulu, toisen asteen koulutus, yliopisto). Neljä lasta oli lopettanut koulunkäynnin huonon koulumenestyksen tai vastaavan syyn vuoksi. Kaksi henkilöä oli siirtynyt työelämään. Yksi 18-vuotias nuori ei pystynyt käymään tavallista koulua vakavan autismikirjon häiriön vuoksi, eikä alueella ole kohtuuhintaisia kouluja erityistä tukea vaativille nuorille.

Niistä lapsista, jotka olivat tällä hetkellä koulutuksessa, noin 27 % pärjäsikin hyvin tai erittäin hyvin. Muutaman lapsen kohdalla sosiaalityöntekijä oli pannut merkille, että suoriutuminen oli parantunut viime aikoina. Noin 14 %:lla lapsista oli vaikeuksia koulunkäynnissä ja

heidän koulumenestyksensä oli heikkoa. Huonot arviot näyttivät olevan yhteydessä oppimisvaikeuksiin sekä mielenterveys- ja käytösongelmiin. Kymmenen lasta sai jonkinlaista tukea opiskeluunsa, esimerkiksi tukiopetusta. Näillä lapsilla akateeminen suoriutuminen oli kuitenkin pikemminkin keskitasoista kuin heikkoa. Heikoimmin suoristuvista oppilaista vain yksi sai raporttien mukaan apua oppimisensa tueksi.

Haastavat elinolot ja psykososiaaliset stressitekijät

Yleisesti ottaen lähes kaikissa perheissä asumisolosuhteissa olisi parantamisen varaa. Noin puolet asunnoista oli epäasianmukaisesti kalustettuja, huonokuntoisia ja kärsivät kosteusvaurioista. Nämä seikat ovat merkittäviä, sillä huonot asumisolosuhteet ovat yhteydessä myös terveysriskeihin. Sosiaalityöntekijät käyttivätkin sanaa ”epäterveellinen” toistuvasti kuvatessaan perheiden asumuksia. Raporteissa kerrotaan, että epäkohtaa on pyritty korjaamaan, mutta resurssien puutteesta ja pakolaisten asemasta johtuen kotien remontoiminen on haastavaa.

Noin puolella lapsista oli vähintään yksi sairastunut perheenjäsen. Perheet kärsivät sekä fyysisistä sairauksista että mielenterveysongelmista. Tilanne oli ongelmallisimmissa perheissä, joissa jompikumpi vanhemmista oli sairas. Erityisesti isän sairastuminen ja sitä seurannut työkyvyttömyys lisäsi entisestään taloudellista ahdinkoa, sillä perheen elatus on usein isän panoksesta riippuvaista. Tilanteesta johtuva psykososiaalinen kuormitus vaikuttaa negatiivisesti myös perhesuhteisiin. Sosiaalityöntekijät kuvasivat monessa perheessä tilanteita, joissa isä käyttäytyy aggressiivisesti vaimoaan ja/tai tyttäriään kohtaan. Väkivallan käyttö tai sillä uhkailu, sekä vaimojen ja tytärien kontrollointi olivat toistuvia teemoja. Raporteista käy ilmi, että joissakin tapauksissa käyttäytymisen taustalla vaikuttavat mahdollisesti isän mielenterveysongelmat. Sosiaalityöntekijät olivat onneksi tarjonneet jo apua näihin tilanteisiin osalle perheistä.

On kuitenkin mainittava, että sosiaalityöntekijät kertovat myös perheistä, joissa vanhemmilla ja lapsilla on lämpimät ja kannustavat keskinäiset välit. Erityisesti äidit tekevät usein kaikkensa lastensa eteen: he kasvattavat lapsiaan kannustaen ja tukien heitä harrastamaan ja opiskelemaan, ja he pyörittävät toisinaan yksin perheen taloutta tekemällä matalasti palkattuja, fyysisesti raskaita töitä. Perheiden kokemista haasteista huolimatta sinnikäs työ tuottaa myös tulosta, sillä sosiaalityöntekijöiden mukaan osassa perheistä on tapahtunut havaittavaa edistystä perhesuhteissa ja joissakin tapauksissa myös taloudellisessa tilanteessa.